

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI LAKÁS:
Kül. monostortéza 181. szám.

Megjelen a lap hetekint 3-szor a. m. kedden, csütörtökön és szombaton délel. Ára évnagyre 3 ft. c. d.
Hirdetési ár: 5. hasznos sorát 1-ör 4 kr., 2-ör 6 kr., 3-ör 8 kr. c. d. minden hirdetés után 30 kr. helyegdíj. Előfizetés s list-
deteg a kiadó hivatalnál kezelődik.
A „nyitási” cikkek sora után 30 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez szándékozik.

KIADÓ-HIVATAL:

Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

Előfizetési felhívás

K. KÖZLÖNY

april—junius évnagyre.

Egész évre 12 forint o. ért.
Fél évre 6 " " "
Évnagyre 3 " " "

Tisztelt előfizetőink az előfizetési pénzeket ki adónk STEIN JÁNOSHOZ (bel-középutca Stein könyvkereskedése) méltóztatásuk beküldeni, hol a pontos szétküldésről gondoskodva van.

A „K. Közlöny” szerkesztősége.

Pesti, mártius 16.

„Tegnapelőtt olvastatott fel az illető bizott-
mány választmányi javaslata az újabb k. k. leirat-
ra; és a magyar országgyűlésnek története egy szép
lappal lón gazdagabb. Mint általában tudva van eme
második felirati javaslat is Deák műve.

Az egész csodálatos egyszerűség és világos-
ság jellemző.

Eme választmányi javaslat, melyből, igen
nagy bízottsággal, mentől hamarabb választmány-
válik, két felé osztja a k. k. leirat tárgyát, mely-
re ez feleletül szolgál. A „legmagasb k. k. leiratnak
egy része, sőt a javaslat, a közös viszonyok iránt
ezen től hozandó határozatokra, s az 1848 ki tör-
vények némely részének átvizsgálására vonatkozik.
Kapcsolatban állanak e tárgyak azon javaslattal,
melyet, mint alázatos választmányi iratnak is kije-
lentették a közös viszonyok meghatározására, és
azok mikénti kezelésére nézve ki fogunk dolgozni.
A legmagasb királyi leirat azon részét tehát, emli-
tett javaslatunkkal együtt fogjuk tüzetesen tárgyal-
ni, s azzal együtt adandjuk elő annak idejében
ezek iránt is nézeteket, és megállapodásunkat.”
De már a mi a k. k. leirat ama másik részét illeti,
mely a jogfolytonosságról szól, és annak egyenes,
legközvetlenebb és legfontosabb következményeiről,
a felelősségi miniszterium kinevezéséről, és a törvényha-
tóságok alkotmányos hatalmának visszaállításáról,
azt már beható taglalást alá veszi a felirati javaslat.
A mely tisztelet sima nyelven, és alattvalói büsz-
ségével, de a férfias meggyőződés határozott-
ságával fejt fel, hogy minden alkotmányos lét, sőt
mondhatni minden rendezett államviszony életfölte-
a jogfolytonosság; ha pedig jogfolytonosság van,
minden törvénynek életben, és érvényben kell ál-
lani míg törvényes uton nem módosították.

A felirati javaslat 48 kikezdése közül egyet-
len egy, a második foglalkozik a kir. leirat ama
részeivel, melyek a 48-ki törvények egyes részei-
nek átvizsgálásáról szólnak; azon kívül, mondhat-
nám az egész a jogfolytonosság elvének saját ré-
gibb, és újabb törvényeink nyomán értelmezni,
megállapításáról szól; és tisztába hozza a dolgot, a
mint az még mindmostanig sem állott.

Kérdés: mi fog már most történni?

Lehet egyeseket találni, különösen bizonyos
jóakaróink körében a Lajthán tul, kik állítják,
hogy a dolog csak úgy áll jelenleg, mint az első
felirat alkalmával, hogy 66 csak olyan mint 61;
akkor nem vezetett a dolog jó eredményre, és most
sem vezethet. Nézetem szerint a dolog nem így áll;
úgyünk, habár tömördek kül- és bel-nézetekkel
küzd is, előhaladóban van.

Nem szükséges párhuzamot vonnom 61 és 65
köz. A ki csak futó figyelemmel kísérté is a dol-
gok menetét, önkénytelenül fog a különbségekre
bukkanni. Avagy, hol vannak most ama tüzes, jót
szándékló, de meggyőzőtlenség és roszat eredménye
zó oratiók, melyek oly dúsan burjánzóztak vol-
61-ben? az éles feliratok végtelen sora, az adó-
megtagadások, az igazságszolgáltatás fenakadása,
ama lázas izgultság, árulás-kiabálás, határozatpárti
többség? és eltelt az idő, midőn a Lajthán-tulról
majdnem forradalmárnak kiáltották azt, ki a jog-
folytonosság hívének vallotta magát. Jelenleg Deák
pártja a nagy többség; a parlamentarizmus hatalom
fűrésze magának a bignadt, a mely felfogású, a
tántoríthatatlan Deáknak van kezei közt. A jogfoly-
tonosság kívánalmait tisztábban állanak mint valaha;
már senki se tagadja azokat innen és tül a Laj-
thán. Az első felirathat kinézése volt téve a kö-
zös ügyek miségeről és mikéntjéről tanácskozó bi-
zottság kiküldése; jelenleg az, az Erdély számára
fenhagyott tagok kivételével, alakult; és minden
jel oda mutat, hogy munkálatai kuszabán áll. Az
1866-iki országgyűlés világos tudatával bír annak,
hogy feladata nemcsak a jogfolytonosság, vagy más
szókkal a törvények érvényességének elvét bizto-
sítani, de egyszersmind a politikai elcsúszástól is

megmenteni az országot. Sokat ismételték ott és itt,
hogy „mi várhatunk”, valójában sem ott, sem itt
nem várhatunk helyesen, és úgy látszik, ezt már
mindenki tudja.

Nagy megnyugvást kell okozni országszerte
a felhivatalos „Ostr. Zig” mártius 15-iki, itt még
csak távirati uton ismert, nyilatkozatának, ha csak-
ugyan a kormány nézeteit tolmácsolja, midőn azt
mondja, hogy felfogása szerint a felirati javaslat
tételét a kiegyezkedési tárgyalások folyamát se
megnehezítini, se feltartóztatni nem fogja. És sze-
rint az az országgyűlés egyszerű jog-óvása azon
következtetések ellen, melyek a függő kérdéseknek
a jelen pillanatban tagadhatatlanul parancsolt anomál
kezeléséből a jövőre nézve betűn vonathatnának.

Kolozsvár, márt. 20.

Nem kicsiny baj az, mikor az embernek
egy különben szeretetreméltó, csinosan ki-
pódrótt bajszu, sallangos, s épp oly érzel-
mes, mint eruditus, de — a mi kár! — a régi
módi, tulszárnyalt eszmékhez és formákhoz
az abszurdumig ragaszkodó kedves nyabátyja
van, a kinek még hozzá az a pretensioja,
hogy — bármily ellentétben álljon is az ő
retrograd szelleme az ősi fészekbe hatolt
„megvesztegető” újabb világnézettel — igazán
csak ő képviselje a nemzeti és pedig —
utasítás nélkül.

A régi rozsdás praxisnak, mely a csa-
lád jól-roszul századokon át fentartá, ha-
nyatoló vagy helyesebben már alásüllyedt hitelét
— contra torrentem — rehabilitálni; a divatos
eszmék, a csábító theoriák, többetigérő re-
formok ellen karddal, buzogánnyal harcolni;
korholni az új nemzedéket, mely az ő böles
tanácsaira tiszteletlenül összenevet; szenvedé-
lyesen ostromozni az időseket, kik a „rég
gárdából” még fenmaradtak, de a haladó
korszak által szintén „megvesztegetve”,
tagadlag rázzák fejüket; midőn a „rég
palladiumot” emlegeti nekik; örökös harcban,
örökös minoritásban, csaknem unicum gya-
nánt állani az egész világgal szemben: ez
az ő szomorú sorsa. Nem csoda, ha olykor
elkeseredik, és saját családjá körében egye-
dül magát látva bölesnek, nemess szenvedélye
által tulragadtatik, s nagyokat mond és úgy
mondja, mintha a család nevében s érdeke
és hivatásához képest csak az ő felfogása
lenne illetékesnek tekinthető. Mintha mondaná:
azok a többiek — a kik nem velem tartanak
— valamennyien ábrándozó, könnyelmű gyer-
mekek; ide hallgasson, a ki böles szót akar
hallani, la famille c'est moi! És akad egy-
egy jámbor, a kit zavarba hoz, s a ki előtt
szépen azt a gyanút ébreszti, hogy ez a
retrograd szellemű, heveskedő bátya végre is
hű prototype az egész familiának, melyet
különben is már a „rég jó időkben” okkal
vagy a nélkül gyanusítani népszerű dolog volt.

Körülbelül ilyenforma viszonyban lehet
a „Magyar Világ” — is illetőleg az a párt,
melynek e lap organja — szemben a „Pesti
Hírnök”-kel.

Vannak — részünkről tapasztaltuk, s épp
ezért nem torzsalkodási viszketegeből szóla-
lunk fel, hanem mert a pártállások körüli
hibás felfogásnak bármely kiskörbeni terjedé-
sét, mint a közvélemény megzavarását, be-
hunyot szemmel nézni se nem ildomos, se nem
hasznos — vannak a Királyhágón innen is,
(s lehetnek tül is), a kik nem sokat néznek
a dolog után, s a „P. Hírnök” valóban néha
igen vastag epithetonokkal megborsolt, 47-es
leaderjei után így kiáltanak fel: imé, a con-
servativek pártszempontja! imé, a jobboldali
tendentia!

Bármily kevés súlyt fektessen is valaki
az ilyen zavart felfogásból eredő vélemények-
re, mindenesetre sajnos, hogy a közvélemény-
nek csak egy kis része is kétkedővé tétetik
aziránt, hogy mi tulajdonképp álláspontja
azon pártnak, mely az alsóházban Apponyi
ő excja vezérlete alatt áll.

Ezért a mi igénytelen nézetünk szerint
az ily tévedések nemcsak a méltatlanul de-
popularizált illető párt, hanem a közhang-
ulat komoly irányzása, s minthogy ettől néha
nagy dolgok függnek, a közügy érdekében
is egész őszintén s lovagiasan rendreutasitan-
dók, s nem hiszszük, hogy roszul teljesítsük
kötelességünket, ha egyszerűen figyelmeztet-
jük olvasóinkat, hogy itt egy nagy igazsá-
gtalanság követtetik el, a mit elnézni nem
illik s nem tanácsos.

Az alsóházi jobboldal, melyet a conser-
vativek pártjának is neveznek, a mint ezt
elégé s csak örömmel tapasztalhatta min-
denki különösen a pártvezér beszéde, s a
pártlap eszmefejtegetéseiből is, egészen az
1848-ki álláspontot valja magáénak; a fe-
lelős miniszteri kormány, a képviseleti rend-
szer stb. barátja, s a ház, mely közte, s a
máskét párt közt — s nem annyira alapel-
vi szempontokra nézve — „tátong”, hála Is-
tennek éppen nem oly betölthetetlen, hogy az
országgyűlésben valódi, orvosolhatatlan szaka-
dásról lehetne szó, s ellenségeinknek a vi-
szályból eredhető bonyodalom, és fenakadás-
ra nézve örvedetes kilátást nyújtson.

Ellenben a „Pesti Hírnök” határozottan
47-es álláspontot foglal el; a felelős minis-
teri kormányrendszer ellen, s a megyék uta-
sítási joga mellett életre-halálra küzd, és
hogy pártjának roppant minoritását takar-
gassa, hol egyik, hol másik megyéből szó-
laltatja fel maga mellett — maga magát.

A „M. Világ” pártja, és a „P. Hírnök”
bűvészeileg sorakoztatott „pártja” közt tehát
igazán óriási házang tátong, s azon szolgálat,
melyet ez utóbbi lap a conservativeknek tesz,
nem nagy köszönetre méltó, miután retrograd
szellemű antiministerialis kifakadásainak né-
melyek illetéktelen pártszínezetű jelentőséget
is hajlandók adni.

E sallangos bravade-ok közül elég lesz
egyet — a legutóbbit, és legvakmerőbbet —
röviden bemutatni, hogy azon olvasóink is,
kik a „P. H.” szélsőségeskedést figyelemmel nem
kísérhetik, kissé részesüljenek azon curiosum
élvezetében, mely előbizonyossága annak, hogy
mit akar e lap, és Magyarországon mekkora
véleményszabadság uralkodik.

E curiosum „jogfolytonosság” czim alatt
„Esztergami”-ból a „P. H.” márt. 18-ki szá-
mában olvasható, s abban nem kevesebb,
mint az mondatik,
hogy az 1848-diki törvényhozás (a nádori
jogok, a miniszteri felelősség s képviseleti
rendszerrel szóló törvények alkotása által)
tagadhatatlan merényletet követett
el a nemzetsarkalatos jogai (megyék
utasításadási joga) ellen;

hogy tehát (?) „a nemzet jogfoly-
tonossága (nem Bach és Schmerling, ha-
nem) a ministerialis törvények által
szakított meg”;

hogy az 1848-diki törvényekre „kifo-
gás alá eső viszonyok (?) közt a ki-
rályi sanctio nem megadatott, ha-
nem szeliden szólva kieszközöl-
tetett!”

Nem kérdjük ez alkalommal valjon nem
valódi kettős merénylet-e így szólni a
legislationnak, — mely pedig souverain jogá-
nál fogva sérthetetlen — mindkét tényezője,
ugy a korona, mint az országgyűlés méltó-
sága ellen?

Csak azt kérdjük, ily vakmerő absurd
álláspontot az országgyűlés melyik pártja, a
jobb oldal, közép vagy bal foglalt-e el?
Egyik sem!

A „Pesti Hírnök” tehát s „pártja” —
hála Istennek! — nincs semmi legkisebb
atyafiságban sem az országgyűlési pártokkal,
hanem egy egészen kívül eső, egészen ide-
gen állásponttól handabandazik a conserva-
tivek nevében — utasítás nélkül.

S csak ezt akartuk egyelőre némileg
kiemelni tájékoztatásul. Halmágyi Sándor.

Lapszemle

Az új felirati javaslatról a „Pesti Napló”
többek közt mondja:

„Örökre emlékeztetes bizonyosságát képezi e
javaslat azon bizalomnak, melylyel a szerkesztésé-
vel megbízott küldötségek, az azt bízottban egész ki-
terjedésében majd elfogadó országgyűlés, sőt az ál-
tala képviselt egész nemzet is királyára tekint. Ezt
képezi azon rendületlen hitnek tolmácsolásával, a
melyre támaszkodva, még mindig reménykedve kér-
ott, hol kéni megszűnven, a tiltakozás és jogfen-
tartás sívár és szomorú terére léphetne csak. S e
bizalom — nem kétkedünk kimondani — teljesen
igazolt. Hisz azon fejedelmet illeti az, ki abhoz
köté neve dícsőségét, hogy nagy birodalmának
egészében meghonosítsa az alkotmányosságot, ki
épp azért nem akarhat mindjárt a kezdetben halá-
los sebet ütteni azon, legfőbb alaki elvének, a jog-
folytonosságnak tetteleg megtagadásával. De nem is

akar. Kétlenné téve ezt azáltal, hogy magas trón-
beszédével a pragmatica sanctiót jelölte ki oly kö-
zösen elismert jogalapul, melyről a függő közjogi
kérdések elintézésére kiindulni kell; azon pragma-
tica sanctiót, mely — miként a választmányi javas-
lat is megjegyzi — az 1715. III. törvényezikre
hivatkozva kimondotta, hogy „ő Felsége az ország
karai és rendei felett nem akar másképp uralkodni
és kormányozni, mint magának Magyarországnak
eddig hozott, vagy jövőben országgyűlésileg ho-
zandó saját törvényei megtartásával.” Egyfelől az
alkotmányosságnak a birodalom egészében megho-
nosítása, másfelől meg a pragmatica sanctionnak,
ezen, hazánk részére nemzeti önállóságot, alkotmá-
nyosságot és ezzel jogfolytonosságot is biztosító
alapszerződésnek közösen elismert jogalapul vétele
képezi ennél fogva a helyzetnek egyként elmozdít-
hatlan, de egymás mellett igenis megállható két
szeglet kövét.” — A cikk további folyamában aztán
kijelenti a „P. H.” miszerint a kibékítés levén az
uralkodónak ünnepélyesen kimondott magas czélja,
nem lehet nem reménylentünk.

A „Magyar Világ” következőleg mondja
el véleményét:

„E mű kötségtelenül Deák minden egyéb ál-
lamiratai felett áll. Tömöttsége kizár hosszabb do-
ctrinair fejtegetéseket, loyaltása s méltósága illik
azon nemzethez, mely egyiránt híven ragaszkodik
kötelességeihez s jogaihoz, mely legboldogabb ak-
kor, ha királyát bálványozhatja úgy, miként hazá-
ját imádja. A szempont, melyből ma a javaslathoz
hozzászólani akarunk, kizárólag a politikai.”

A mi az elvi álláspontot illeti, melyet a „M.
Világ” a felirat irányában elfoglal, már azelőtt ha-
tározottan odanyilatkozott, miszerint „azon tény
ellen, melynélfogva az egyik törvényhozási tényező
az ország törvényeit s alkotmányát felfüggesztheti,
ünnepélyesen tiltakoznia kell. Ez veszélyes praee-
dens lenne ugy a korona, mint a nemzetre nézve.
A nemzetnek ezen tiltakozást még törvénybe is kell
igatnia. Ez a „M. V.” álláspontja. „De — u. m.
tovább — az alkotmányos életben még az elv sem
bir absolut hatalommal, s sajátossága a monarchikus
alkotmányosságnak, hogy egy elvet sem visz az
utolsó consequentiáig. Az alkotmányosság az elvek
compromissumának levén kifolyása, rendszeren az
egyik elv a másikat tüzi ki határát. A nagy po-
litikában az elv uralma még korlátozottabb; itt a
szerteágazó viszonyok s körülmények képezik jobbra
balra gátjait. S ugyancsak ily körülmények és vi-
szonyok toltak élénkbe egy esomó kérdést, midőn
a felirati javaslat felett véleményünket megállapi-
tani akarjuk. A k. kir. leirat, mely mindkét ház-
hoz való intézve, válaszolhat-e maga az alsóház?
szükséges-e, hogy abhoz a felsőház is csatlakoz-
zék? Ha igen: fog-e csatlakozni? És ha nem csat-
lakozik, felküldheti-e a feliratot egymaga az alsó-
ház? S ha felküldi — mi lesz? Lendít-e a máso-
dik felirat a tényleges nehézségeken, melyeket az
első felirat utjában talált?”

„Mindezen kérdéseket komolyan megfontolva,
ekkét elmélikedik — mond tovább a „M. V.”:

„E második felirat csak ismételi s csak ismé-
telheti mindazt, mi az elsőben már elmondva volt;
ismétli újabb érvekkel, fényesebb fejtegetésekkel,
fokozott ékesszólással, de csak ismételi. A fenforgó
nehézségek lényegét illetőleg újat nem mondhat,
mert az országgyűlés erre nézve véleményét még
nem állapíthatta meg. E nehézségek legnagyobbika
az, hogy ő Felsége azon aggodalmat táplálja: ha
kinevezi a miniszteriumot, mielőtt ennek hatásköre
körülírva volna, ha visszaállítja a megyéket, mi-
előtt ezeknek alakulási módja s viszonya a minis-
teriumhoz megállapítva van, ha a törvényt vissza-
helyezi uralmába, mielőtt intézkedés történt mind-
azon ügyekre nézve, melyek nem törvényes uton
kelekeztek: ekkor ugy a birodalomra, mint bel-
kormányzatunkra nézve tág tért nyit beláthatlan
bonyodalomnak. És ezen aggodalom elhárítására
nézve hoz-e fel a második felirat valami újat?
Valjon nem volna-e tehát czélszerűbb, ha a ház
egyszeriben abban állapodnék meg, hogy ragasz-
kodva mindahhoz, mi a jogfolytonosság elidegenít-
hetlen elvének következményeit képezi, fentartja ma-
gának, ebbeli nézeteit, aggodalmait, kéréseit ő
Felsége elébe újabb terjesztieni azon időben, mi-
dőn mindazon érdemleges kérdésekre nézve, melye-
ket a kir. leirat érint, részletes tárgyalás után be-
hatólag válaszolhat.

„Szerencsére erre nézve a felirati tervnek
első határozmányai maguk a legjobb támpontot
nyújtják, a hol az mondatik, hogy a ház a királyi
leiratnak azon részét, mely a közös ügyekről s a
48-diki törvények revisiojáról szól, azon javaslat-
ban fogja tárgyalni, melyet a ház az ügyekre nézve

kidolgozni készült. Ezenfelül az okmány nem képez ugyan az országgyűlés tárgyalásaiban új statumot, mint képezhetett volna, ha az imént érintett kérdésekre vonatkozó érdemleges tárgyalások után szerkesztetik, s annál fogva a dolgok menetén alkalmasint nem fog könnyíteni, de azt nem is nehezíti. De ha a hazafiak a „baladék nélküli” felszólalást kötelességüknek tekintik, s abban nagyobb megnyugvást találnak, akkor ehhez véleményünk szerint elvi kifogás nem fér, s csak azt bizonyítja, hogy a politikában is vannak vallásszerű érzelmek, melyeket tisztelni kell.

Ugyancsak a „M. V.” egy másik cikkében megjegyzi, miszerint az I. és II. Leopold, valamint Ferenc császár és király korából felhozott esetekben a viszonyok lényegesen különböztek voltak; akkor az ősi alkotmány helyreállításáról vala szó, míg a birodalom másik felében önkény uralkodott; ma pedig az ősi alkotmányt egy egészen új alakzata kívántatik bosszu szűnet után helyreállítani, melynek a Lajthán tuli népek alkotmányos életével összeegyeztetése az első és legfőbb kérdés. A koronának tehát ismernie kell azon feltételeket és javaslatokat, melyek oltalma alatt, az országgyűlés által is elismert e közös cél elérhető. Minden, még a leghíányosabb alkotmányok is vannak — úgy mond tovább — sérthetetlen alapelvei, melyekhez bűntelenül nyulni nem szabad. Ily sarkalatos joga alkotmányunknak, hogy az országgyűlés csak a megkoronázott fejedelemmel együtt változtathatja, és módosíthatja a fenálló törvényt. Senki nem akarja ez alkotmányos jogunkat csorbítani; de legkevésbé hisszük ezt csorbíttatva azáltal, ha a közös ügyekben történt előleges megállapodásoknak törvény erejére emelése előtt a koronázási hitlevél formája megállapíttatnék, mi minden fenforgó aggodalmaink eloszlását és a fölmerült nehézségek legyőzését csak biztosíthatná. Bármily jeles közjogi fejtegetésnek tartja is annál fogva a „M. V.” a második felirati javaslatot, bármennyire tündetné is az ki a nemzet alkotmányához ragaszkodásának és dinaszticus hűségének érzelmeit: még sem a legrovidebb ut az a kiegyenlítésre, melynek valóságos órája útna akkor fog, ha a kérdés alatt levő viszonyok a korona bejegyzésével megállapodásra jutottak. Részéről a „M. V.” az annyira keresett, rövidnek hitt, és kényelmesnek látszó ut helyett, a tán rögzesebb, de sikerre s dicsőségre biztosabban vezető utat szeretne ajánlani a nemzetnek. És ha egy híressé vált hasonlat egyik személyét felcserélnie szabad, Herculesre hivatkozni, ki a vá uton, a nemtők által mutatott két ösvény közül a rögzesebbet választotta, s azon maradandó dicsőséghez jutott.

A „Pest. Corr.” egy levelet ad az alsóházi centrum avatott köreiből, mely így szól: „Őn véleményemet kérde Deák második felirati tervéről. Valjon azáltal lényegesen előmozdítatik-e a magyar kérdés megoldása, vagy pedig a távolba halasztatik. En erre azt felelem, hogy sok függ a terv fogadtatásának módjától. Követi körökben kétségtelenül azt óhajtják, hogy minden vita mellőztessék, s hogy a felirat, vagy inkább repraesentatio lehető egyhangúsággal fogadtassék el. Azonban nagyon kételkedhetni, hogy a felsőház ehhez csatlakozik-e.

Immár, bármily mereven van is némely pont mind a kir. leirathban, mind a tervezett felirathban felállítva, mégis mindkét okmányban nem hiányzanak az érintkezési pontok, melyek bentünket egymáshoz közelebb vihetnek. — A legfontosabb már megtörtént. Ez egy számos tagu bizottságnak kinevezése, mely a közös ügyek tanulmányozásával s az erre vonatkozó munkálatokkal fog foglalkozni. Az 1848-ki törvényeknek revisioja tehát elvben ki van mondva, s annyi mint munkába véve.

Ezen munkálatok felfüggesztéséről, miután a kir. leirat első benyomása lassankint elült, nem lehet többé szó, s állítólag a baloldal is lemondott szándékáról, Deák felirathoz módosítványokat terjeszteni elő. — Mindig jó, ha a helyzet tisztul, s ha a kérdéseket, melyek tulajdonképen fenforognak, szabatosítani lehet. — A kir. leirathban többek közt világos utalás történik az 1848-diki II. t. cikkre, mely a practica sanctioval megférhetlennek jelöltetik. Ez azon cikk, mely a király távollétében a nádort a király helyettesének nevezi ki. Ezen cikknek megváltoztatása, azon benyomás után ítélve, melyet ő Felsőházi ittmulatása bátrahagyott, alig fog valamely merev ellenzékre találni. — Továbbá a 4-ik cikk a kir. kiváltságokkal megegyeztetetlennek nyilvánítatik. Ez azon törvény cikk, mely az országgyűlést a budgetárgyalás előtt felszólíthatatlannak nyilvánítja, s a korona ama jogát, a nemzetre hivatkozhatni, tényleg illusorinssá teszi. Immár az adó-engedélyezés joga mindenesetre egyik leglényegesebb joga a népképviselőnek, s nevezetesen a magyar országgyűlés legkészségtelenebb hagyományos jogaihoz tartozik. A közjog e lényeges elvi kérdésének megoldása tehát többnemű nehézségekkel jár; hogy azonban az egyszer legövé tett béképolitika bárája ezen akadályon meghiusuljon, ezt mégis merészség volna föltenni. — A municipiumok helyreállítása s a szükséges elzmények után önmagától fog bekövetkezni, az erre vonatkozó bizottmány munkálatai ezen nemzeti óhaj valószínűsítését lényegesen elősegítendik.

Mindenekelőtt azonban az a kérdés, kapjon-e Magyarország ministeriumot vagy nem? — A kir. leirat nem szól egészen tagadól. — A jobboldal

magatartásából — bárba ez mindig óvakodik azon fölfevés ellen, mintha a kormány közege volna — azon következtetést lehetne vonni, hogy a magyar ministeriumnak helyreállítása csak idő kérdése, s elvi kifogás alá nem esik. A nemzeti kormány helyreállítását illetőleg tehát csak az a kérdés: „revisio előtt-e vagy utána?” Azt hiszi ennél fogva az említett alsóházi középpárti tag, hogy egy csonka ministerium terve nem volna kivihetetlen. Vannak a közigazgatásnak olyan ágai, melyeket az eszközrendő revisio nem fogna érinteni s a közös érdekekkel semmi összefüggésben nem állnak. Így például egy bel-, egy cultus- s egy igazságügyminister a közös ügyeknek bármintemű rendezése által az ő rendes hatáskörében nem fogna csorbíttatni s az összeültközések ez uton elkerülthetnének, — úgy véli az alsóházi középpárti tag.

Az „O. D. P.” a kir. leiratot azon „fentartó szellemnek nevezi, mely az államjogi kérdések fel-alázajló hullámai fölött lebeg.” Így szól: „A mi bennünket közvetlenül s első sorban érdekel, ez azon birodalmi gondolat, melyhez a kir. leirat félreismérhetlen erővel ragaszkodik; s nekünk egész multunkat meg kellene tagadnunk, azon elvhez kellene hűtlennékné lennünk, melyet sok év óta védelmestünk, ha megelégedésünket nem fejeznék ki a fölött, hogy a kir. leirathban az austriai birodalmi politika folytonossága fentartva van, melyet az utolsó hónapokban már félig elvesztettünk hittünk. Mi ezen visszavetést alkotmány okmányunk alapgondolatához összeinte örömmel üdvözljük, habár nem tagadhatjuk is magunk előtt, hogy a kiegyenlítésnek ennél fogva hosszabb kerülőt kellend tennie, mielőtt célhoz jut.”

A „Presse” úgy vélekedik, hogy a második felirat határozottabb kifejtése az első válaszfelirathban foglalt tételeknek. A javaslat hangját szigorúnak találja, mely csak meggyőzni igyekszik, de hiányzik benne azon behízelgő hang, melyben Deák husvéti cikke nem szűkölködött. A martius 3-diki kir. leirat csak azon 48-ki törvényekkel egyet jeltölte meg, melyeknek megváltoztatását a Föl-ség kívánja; de nem mondotta meg, valjon a közös ügyek meghatározását illetőleg-tul megy-e az oktoberi diplomában körülírtvonalozott határokon Pedig sokkal jobb lett volna — vélekedik a „Pr.” — az alaki nehézségeket meg sem érinteni, és csupán a kiegyenlítés szükségességére és annak célpont-jára utalni. Mert az iránt tisztában lehetnek a magyar államutódok, hogy, ha az általok tett kiegyenlítési javaslatok kielegítők lesznek, a magyar ministerium kinevezése, az inaugurale-diploma ki-állítása, a koronázás és végre a kiegyenlítési javaslatok szentesítése kétszer huszonegy óra alatt fog megtörténni. A fölirat érdemét illetőleg, a „Pr.” azt találja, hogy általa a kiegyenlítés műve semmi-vel sem mozdított előbbre. Int tehát bennünket, hogy adjuk meg a birodalomnak, a mi a birodalomért fölálodunk, az nekünk a szabadsági intézmények által fog kipótoltatni. — Az „Öst. D. Post” megvallja, hogy a fölirati javaslat azon része, mely kimondja, hogy a végrehajtó hatalomnak nincs jogában az alkotmányt egyoldalulag fölfüg-gesztetni, őt kellemesen lepte meg. Mert az „O. D. Post” is tett már e részben éppen nem nagyon kellemes tapasztalást. Ezen elvet tehát igen méltá-nyolja. A fölirati javaslatot egy perirathoz tartja nagyon hasonlónak, mely azon nehézségeket, melyek a kiegyenlítés utjában állanak, gondosan körülírja igyekszik. Egyébként a javaslat hangját szelidnek és melegnek találja, és meg van győződ-ve, hogy az 1866-diki második felirat nem fogja az 1861-iki második felirathnak sorsát osztani.

A „N. Fremdenblatt” írja: „A sok tíres szó-járás, a magyar követelések ellen, semmi alappal nem bír. Többször említettük, hogy Magyarország az alkotmányos jogok lényegét már 1848 előtt bírta. Ilyen a katonai újonczok és az adók megajánlái joga, a mi az 1715, 1741 és az 1791-diki törvé-nyekben szabatosan meg van határozva. Továbbá Magyarország a régi időkől fogva bírta a törvény-hozási és végrehajtási jogot, s ez az 1791-ki tör-vényekben oly szabatosan van formulázva, hogy bármely más alkotmány-oklevélben sincs különben. Ezen törvények szerint a törvények hozatala, módosítása, és azok magyarzata a koronázott királyt és a rendeket közösen illeti. A király nyilvánítja, hogy soha sem fogja az országot paten-sekkel kormányozni, miután ezen patenseket az ország egyik törvényhatósága sem fogadhatja el.

„Ezen nagyfontossággal bíró törvények léte-zése mellett a kormány küzdelmét az 1848-diki törvények ellen hiába valóznak és érthetlenné tart-juk. Nem tudjuk, mi volna az idézett törvényekben olyan valami, a mi a korona jogát inkább korlá-tozná, mint a régi törvények. Nézetünk szerint a magyarok, ha megtarthatják e jogokat, a többi bizvást oda ajándékozhatják Eszterházi és Belcredi gróf uraknak. — Az angol alkotmány hajdanában nem birt ily erős alapokkal, és ime mégis minő épület emelkedett rajta. A jó alkotmányt nem arról ismerjük meg, hogy nagyon sok paragrafusból áll, hanem, hogy oly lényeges jogokat biztosít, melyek-nek bírása biztosítékul szolgál arra, hogy az or-szág képviselőinek szava érvényt tud szerezni. Az alkotmányos jog oly egyszerű, mint minden ha-misítlan igazság; elmondhatjuk három szóval:

„A kormány előtt bizonyára tudva lesz, minő

kincseket találhat a magyar alkotmányban, még az 1848 előtti időkről is. Mért támadja meg az 1848. törvényeket, a midőn ez nem egyéb, mint egy hor-dó, melybe a zamatos régi magyar bor van be-öntve?

„Ezt a kérdést kellene a magyar országgyű-lésnek és a magyar lapoknak folyvást fejtegetni, hogy így a helyzet felvilágosíttatván, a mi állam-férfiaink sophismáit megczafolnák.”

Választóimhoz!

Az emberi kebel a vágyak kifogyhatatlan forrása, s nincs emberi lény, ki ha születtét s eszmélni kezdett, vágyainak határt szabni elég erős legyen; a csecsemő alig bontakozik ki polyájából, s már vágyva nyújtja kis kezét édes anyja kebele után; a fiatal sebes vére ragadja a kínálózó gyönyörök után, s a mint az egyiket izelék, a más után már vágyik, s így örömről öröme száll, de keble vágyait férfi korára is átvizsi éveivel. Én is gyermekkorom óta a közös édes anyja, a haza keblén csüngenem, s mint férfi, a tett mezejére vágyom.

Önöknek személyem iránti becses bizalma forró vágyam valóslásához juttatott, midőn megválasztásom által alkalmat nyújtott szeretett hazánk képviselői körébe megjelenhetni; mielőtt ez való-sult, azt hívem, vágyaim végáttára addig terjed; most uj, s talán utolérhetlen vágy emelkedik kebl-emben, önök bennem helyzett nagybecsű bizalmá-nak megfelelni: mennyire leszek képes keblem e vágyait valóslíthatni, nem tudom, de érzem, hogy minden törekvésem csak ide irányul, s babár né-mileg is elérhetem, szerencsém tetőpontját érem el.

Fogadják hálás köszönetemet becses bizal-mukért, s higgyék meg, hogy életem minden pilla-natát e tartozás letöltésére szentelem.

Isten önökkel, legyenek szabad hazának bol-dog fia.

Folyfalván, mart. 13-án, 1866.

Tolnai Gábor.

Deák Ferenc beszéde a horvát ügyben.

A képviselőház XLI-dik üléséből.

Deák Ferenc: Én azt sem mondanám ki határozatképpen, hogy mi 8 tagot küldünk ki in-nen; hanem azt mondanám, hogy miután Horvát-ország 12 tagu küldöttséget nevezett ki, legezéleze-rűbbnek látnók, ha ez országos küldöttség is 12 tagból fogna állani: felszólítjuk tehát a méltóságos főrendeket, hogy ezen 12 tagból álló küldöttséghez aránylag ők is magok közül válasszanak. Tudják a szokásos arányt, megválasztanak annyit, a meny-nyit az arány kíván. Ha többet választanának, ak-kor ismét hatalmunkban áll az arányt helyreállíta-ni az által, hogy nagyobb számu küldöttséget vá-lasztanánk; de nem hiszem, hogy ők többet válasz-tanának.

A mi magát a választást illeti, természetesnek találom, hogy ez akkorra halasztassék, mikor a méltóságos főrendek viszon-izene itt lesz, még pedig azért, mert előbb azt kell kimondanunk, hogy szük-ségesnek látjuk egy országos küldöttség kiküldé-sét, erre néve is kell a méltóságos főrendeknek nyilatkozni, és azt mondaniok, hogy igenis ők is szükségesnek látják egy országos küldöttség kiküldé-sét, s mikor ezt a méltóságos főrendek is ki-mondják, akkor lesz conclusum diaetale, országos végzés, akkor foghatunk hozzá az országos határo-zat teljesítéséhez, t. i. a választáshoz.

Az lehetne még itt a kérdés, nem volna-e célszerűtlen most arról is szólni, minő utasítással ki-vánjuk a küldöttséget ellátni? Mert azt alig tartom célszerűtlennek, hogy mi külön utasítást adjunk s kü-lön a mélt. főrendek is, és a két külön utasítás mellett megszakadva álljon ezen országos küldöttség.

Az én nézetem az utasításra néve igen egy-szerű. (Halljuk!). Az utasítás, melyet a bizottság-nak adhatunk, csak általános elvekből állhat. Én hármat kötnék ki; első volna, hogy az ország te-rületi épségére, szóval az integritásra ügyeljen a bizottmány; másodszor: ügyeljen a practica san-ctioiban foglalt törvény azon rendeletére, hogy Ma-gyarország koronájától a magyar korona-országok el ne szakaszttassanak, vagyis, mint a törvény ki-fejezi, hogy a magyar korona országai egymástól el nem szakaszthatók; a 3. elv pedig lenne, hogy a mit a küldöttség tisztába hoz a horvát küldöt-téssel, csak akkor lesz természetesen kötelező ere-jű, ha a képviselőházhoz véleményüket bemutatják, s a ház, vagyis az országgyűlés azt rendes nton el-fogadja. (Helyeslés.) E három általános elvet már most kimondhatnók, és a főrendeknek megüzenhet-nők: hogy ily utasítással tartjuk czélszerűtlennek az országos küldöttség kiküldését; jónak látjuk, hogy 12 tag választassék a küldöttségbe, válasszák meg arány szerint a mlgtos főrendek a tagokat maguk közül, akkor majd mi is meg fogjuk választani aránylag kebelünkben a küldöttség tagjait. Az uta-sítás e három fölveté azonban szűkösben már most kimondatni, és a mélt. főrendekkel közölteni. Nem kételkedem, hogy azokat a mélt. főrendek is el fog-ják fogadni; s akkor majd, ha visszaérkeznek a mélt. főrendektől az izenet, hozzáfoghatunk az általunk aránylag kiküldendő tagok választásához. (Általá-nos élénk helyeslés.)

Deák Ferenc a szerémi felirati ügyben.

A felolvasott levélben említettnek valami ha-tározatok: a congressusnak határozatai. Nem tudom mellékelve vannak-e e határozatok a levélhez? Ha

nincsenek, akkor igen bajos a legelő tárgyalás is, mert a congressus actái, melyekre hivatkozás tör-ténik, vonatkozhatnak vallási ügyekre, vonatkozhat-nak politikai ügyekre, szóval azoknak különféle tár-gyaik lehetnek, és csak azokból tudhatnók meg, mit csináljunk vele. Előfordulhat az a kérdés is, vajjon egyes megye az országgyűléssel másként mint kérvény útján egyezkedhetik-e? Kérdés továb-bá, hogy a mi a vallási ügyet illeti, minő alakban tartozik ide; a mi a nemzetiségi ügyet illeti, meny-nyiben tartozik a nemzetiségi ügyben kiküldött bi-zottsághoz; a mennyiben pedig Szerém megye saját dolgaira vonatkozik, nem tartozik-e a horvát ügy-ben kiküldött bizottsághoz. Mindezt tudni kellene, pedig nem tudjuk az acták nélkül. Ha azok a le-vélhez mellékelve vannak, le kell fordíttatni és ki kell nyomaini. (D mitrievis jegyző közbeszól: Nincs mellékelve!) Tehát csak nyomassék ki a levél! (He-lyeslés.)

Joannovics György: Nincs mellékelve. Az át-irat így szól: (olvassa első sorait.)

Deák Ferenc a nemzetiségi indítvány ügyében.

Az indítványt, a mennyiben az egy küldöt-tség kiküldetését illeti, igen szívesen elfogadom; azon részt azonban, hogy 30 tagból álljon a bizottság, határozatképpen kimondani még időelőttinek tartá-nám. Méltóztassék egyet fontolóra venni. Valószí-nűleg számos bizottságot fogunk kinevezni. Ime van egy bizottság, melybe 67 tag lesz minden órában meg-választva, egy része már meg is van választva: ér-tem a közös viszonyokat tárgyzó javaslat elkéksi-tésére kiküldött bizottságot; ezen kívül van kérvé-nyi, van igazoló, van költségvető bizottság, stb. Vannak tárgyak, melyekre néve okvetlen bizottsá-gokat kell kinevezni. Ha mindezen választásokat bi-zonyos rendszer szerint nem viszzük véghez, azon bajban leszünk, hogy az egyik bizottság a másik miatt nem tud dolgozni. Például fontos a most fel-hozott tárgy, igen fontos a horvátországi tárgy, igen fontos az erdélyi viszonyokra vonatkozó tárgy; és kétségenkívül még igen sok sürgető dologra szin-tén kell küldöttséget kiküldeni. Már maga is az nagy bajjal járna, ha azon 67 tagból álló bizottságból, mely a közös viszonyok iránti javaslat elkészítésé-re van megválasztva, több tagot más bizottságokba tennénk, olyanokba, melyeknek szintén rögön és sokat kell dolgozniok. Mert akkor azon bajba es-nénk, hogy az egyik vagy másik és talán a közös viszonyok iránti javaslat elkészítése megint elna-poltatnék, azt pedig megint igen károsnak tartom. Azért szükségesnek látom, hogy minél előbb és pe-dig a mint ezt a fenforgó felirati tárgyalást bevé-gezzük, előbb nevezünk ki egy kis bizottságot, mely véleményt adjon a többi bizottság mikénti ala-kítása fölöl, (helyes!) hogy azon számos bizottsá-gok hány tagból álljanak s micsoda tárgyak tar-tozzanak egyikhez vagy a másikhoz. Arról is kell szólni, nem fordulhat-e elő oly eset is, midőn az egyik bizottság a másikkal lesz kénytelen érintkez-ni, meglehet, hogy közös ülést is kell egymással tartaniok. Ezt röviden egy-két szóval elvégezni nem lehet. Azt gondolom tehát, hogy ha Isten kereszttől segít bennünket ezen tárgyon, mely hétfőre van ki-tűztve, azonnal válasszunk egy kisebb bizottságot, mely minden küldendő bizottságok tervét mind a tárgyra néve, mind a száma néve, mind egy-más iránti viszonyokra néve kidolgozza, és véle-ményét előterjeszse. Oda fog tartozni kétségenki-vül a nemzetiségi ügyben, mint egyik legsürgető-sebb tárgyan, kiküldendő bizottság indítványozása is. Annyit ugyan most is kimondhatunk, hogy az indítványt elfogadjuk, csak mikénti teljesítését ha-lasztjuk azon időre — az egész csak néhány napi különbség — midőn a dolog a kis számu bizott-ság javaslata szerint tárgyalatni fog. (Általános he-lyeslés.)

A pesti országgyűlés.

A képviselőház XLII. ülése
(mártius 19-kén.)

Az állandó bizottmány újonnan választott tag-jainak névsora olvastatott föl, mely is a következő: Gajzágó, gr. Rádai, Hosszu J., Királyi Pál, Torma K., Csengeri Imre, Dedinszki, Zichi Antal, Váradi Gábor.

Bittó Márton, [Lázár Péter megbízó levelek beadása tudomásul vétetik.]

A válaszfelirat felolvasatván, az egész ház — néhány tag kivételével — föláll s elfogadja a föl-iratot. Előnk elfogadottnak jelenti ki a föliratot, de azért szót enged a szólni kívánóknak. Mire Bartal György emel szót. Beszéde végeztével a ház ujjalag felállva jelenti ki, hogy a föliratot elfogadja; mire a baloldali 20 tagja a személyenkénti szavazást ki-váuván, ez megtörtént, s eredménye lett, hogy a felirat elfogadása ellen senki sem szavazott. Így az egyhangu'ag lett elfogadva. Következett a szaka-szonki felolvasás, mely apróbb, de sikertelen közbeszólások után a szakaszok elfogadásával vég-ződött.

Holnap ülés, melyben a ház végezni fog a felirathnak a főrendekhez átküldése ügyében.

Kül- és belföldi levelezés.

Bukarest, mart. 13.

Átesvén a vértelen forradalmon, nem óhaj-tatunk semmit inkább, minthogy egy idegen feje-delem alatt begyógyuljanak azon nehéz sebek, melyek Moldva Oláhország testén tángonganak, s me-lyekről így ír a „Romanul”: „A romlás és pusztu-lás mindenben oly iszonyu, hogy a midőn mind-nyájan megtudandjuk, a legelkövültebb szív is a

fájdalom miatt összecsavarodik, s egész Európa eliszonyodik. Kár, hogy a kamara és a kormány nem találta meg ki a módját annak, hogy bár részletekben megvizsgálja és naponta közölje, hogy miként áll a pénzügy és a többi ministeriumok, a vám, sőt, dohány ügy, a municipiumok, az engedélyek és több egyebek. Kár, hogy naponta nem közli a mit felfedeznek, mert ezt be kellene adni a párisi congressusra. Midőn mindent megtudandók, Európa elborzad, s a biztosító hatalmak egy szívvél így szólандanak: „Légyen betöltve minden óhajta a románoknak.”

Azonban a romlás és pusztulás nem csak a közpénztárnak mutatkozik, a nemzeti birtok forrásai részint kiszáradtak, részint pedig bedugultak. És a mi ennél is több, az éhség néhány Milkovon uti megyében oly magas fokra hágott, hogy naponta száz ember esik áldozatul. Ily iszonyú képzetesre az ember a fájdalom sulya alatt összerokkád vagy fellazad. E nyomor enyhítésére az itteni előkelők körében egy nő-egylet alakult, s az adakozások meg is kezdődtek, de mintha maga az egész ország kifosztva és elkoldosodva van, külső nélkül e nemes szívek sem bírándják össze-szerezni a szükséges összeget. Milyen jó volna most, ha volna Moldovában is egy lelkes magyar katolikus pap, a ki felszólalna testvéreink érdekében, mint Bukovinából tevők a kath. papok és Bíró Mózes ref. pap. Az üldözött magyar papok minő jó szolgálatot tehetnének most hűvekknek s közvetve Moldovának.

Martius 11-én tartott Párisban a legelső conferentia a romania érdekében, s mint a „Romanul”-nak távirják, az értekezlet titkos volt, de mégis annyira bizonyos, hogy az unio és az 1858-i conventio megtartása felett egyetértelmű uralkodik.

Míg Párisban az unio mellett szólnak, itt nyilvános dolog, hogy a moldovának szeretnék visszaállítani a régi állapotot, mert az unio alatt Moldova igen elszegényedett. Ha az unio és centralisatio ugyanaz volna, akkor az unio volna oka ennek az elszegényedésnek, s előtűnik erdélyiek előtt is egy igen gyanús utó példa allana Moldova képében, hogy mit várhatunk az uniótól. De unio és centralisatio között ég és föld a különbség. Kuza kormány a úgy értelmezte az uniót, hogy nem csak mindezt, a ministeriumokat és főtörvényeszeket concentrálta Bukurestbe, de még egy jó iskolát, egy katonai növendék sem hagyott Jászvásárnak. E város pedig már fekvésénél fogva oda van utalva, hogy gyűlpontja lehetett volna a tudományoknak és a Beszarárabiával kereskedésnek. A Kuza unioja Jászvásárt tűnre tette, megnevelintette, nem csuda tehát, hogy a moldovának másként szeretnék megkötni az unio feltételeit.

Látunk — írja a mai „Romanul” — névtelen leveleket, melyek halállal fenyegetik a mostani minisztereket, hogy miért nem közlik a volt fejedelem és Liebrecht lefoglalt leveleit, s némelyek azt az okot is emlegetik, hogy a mosiai miniszterek is compromittálva vannak, s emiatt nem közölhetik. Mennyire elvakít minket a düh, és mit tudom még miféle betegség. Hogyan lehet csak képzelní is, hogy a mostani kormány emberei a volt kormány embereivel titkos pénzkészlet viszonyban állhattak volna stb. Ha csak század része volna való annak, mi a Kuza és Liebrecht közti levelekről a nép száján forog, az is elég ok volna arra, hogy leveleik soha világot ne lássanak, hanem tűzbe dobassanak.

Gyika Demeter, belügyér, egy köriratot intézett a megye főnökökhöz, melyet szóról szóra lefordított, hogy lássa a magyar közönség is, milyen bürtömbbe kellett nekem is hét év óta sokszor ártatlanul oda dobott szerencsétlen honfitársaimat, a vallás erejével a kétségbeeséstől megvédelmezni, s minő érzelmekkel kellett oda belépnem, midőn hivatalom ezt parancsolt. A körirat így hangzik:

Főnök ur!

A fejedelmi helytartóság szorosán megvizsgálván a bukuresti bürtönt, talált ott 430 rabot, kik közül 357-en nyögnek ott több hónap, sőt több év óta, a nélkül, hogy egyszer kikérdeztettek volna. Találtunk rabot, a ki két évig ült, míg végtére 3-4 hónapi büntetésre ítéltetett, némelyeket az első kikérdezésre rögtön kibocsátattunk, mások kitöltötték a büntetés idejét, s mégis zárva vannak, mert senki sem kérte elbocsátásukat, és mások ismét be vannak zárva, a nélkül, hogy tudnák maguk is, hogy miért.

Ekkora tömeg minden felügyelet és orvosi vigyázat mellett meglepetett a tifus által, s így ezen szerencsétlenek közül egy hónapi, sőt több évi bezáratás után elhalnak, a nélkül, hogy el lettek volna itélve valamelyik törvényszék által.

Főnök ur! az ily eljárás a legnagyobb barbárság, s a gyalázat bélyegét súti azon kormányra, a mely azt eltűri stb.

Liebrecht, a volt posta- és távirat-főnök, még mindig fogva van. Azt beszélik, hogy ezelőtt pin-czer volt Moldovában, azonban Kuzának kalandos szolgálatait tévén, rövid idő alatt igen meggazdagodott. Háza a legkittünbb építette Bukurestnek, csak a bitor benne 55 ezer darab arany. A kíváncsiak jegyet kapnak, hogy ezt a szépen bitorzott házat megnézhessek, sőt sokan őt magát is meglátogatják a bürtömbben. Élelmes ember volt, tudta használni az alkalmat, s így lett reá néző is a

pénznek szerelme minden veszedelemnek gyökere. Az a híre, hogy legalább tíz évre sóakúrára fogják elítélni.

Az országgyűlés tegnap szavazta meg a rend-örsegi törvényjavaslatot. Egyéből jövő levelemben.

Koos Ferencz.

N.-Egyed. márt. 18.

Tisztelet szerkesztőség!

Becses lapjának f. é. 32. számában egy tudósítás jelent meg x x x aljegyzéssel. E tudósítás „a hivatalnokai párt a főispánnyal élén” cím alatt azon testületet igyekszik megtámadni, mely a megye vingárdi választó-körletében a második megszorított követválasztást elrendelte. Tudósítónak tudnia kellene, s miután a tudósító tollat kezébe vette, kétségkívül tudja is, miszerint azon választást sem hivatalnokai, sem más bármint párt, hanem a megyei központi választmány intézte el, következésképpen az ügy érdemileg felfogására vonatkozó teljes képtelenséggel emelt vádjai „mutato nomine de te fabula narratur” modorban e testületet szándékozik beszenyezni. Előre becsátva, hogy a központi választmány a követválasztásra vonatkozó mindazon tények iránt, melyeket elintézt, miután a törvény- és annak alkalmazását szabályozó kir. főkörmányszéki utasítás szerint járt el, legkevésbé sem ítéli el elvállalni a felelősséget, ünnepélyesen kinyilatkoztatjuk a következőket:

E központi választmányban, habár annak élén a kir. főkörmányszéki utasítás 3. pontja értelmében részint a főispány, részint maga a testület által választott alelnök áll s tagjai közé megyei tisztviselők is választottak be, nem egy hivatalnokai párt, hanem a magas hivatala és feladásaához képest minden magán-érdekeken és pártokon fejlő helyezett törvényes testület működik; mihez képest

e testület sem „magas”, sem „alacsony” politikát nem követ, hanem intézkedett s intézkedik a törvény, és törvényes rendszabályok szerint, s minden a hatásköréhez tartozókban tett eljárásait és intézkedéseit azok szerint igazolni, természetesen maga helyén éppen egy képes, mint később sem Boér János, sem Axentie, az első választásnál legtöbb szavazatot nyert képviselő-jelöltek leléptetésére semmi hatást nem kívánt gyakorolni, sem testületileg, sem egyes tagjai által, s ezt senki érdekében és kíváncsára nem is fogja tenni, miután meg van győződve, hogy az által, mint a mi ügy hivatásával, mint törvényszerinti kiküldetésével és feladásával ellenkezők, s magában nyomós ok volna egy ilyen pressio alatt bekövetkezendő választás érvénytelenítésére, a még eddig ki nem érdemelt pártoskodás vádját méltóan vonhatná magára;

ellenben rossz akaratu és teljesen alaptalan vád, hogy Boér Jánost lelépni meg nem engedte. Ilyes szándék, vagy tény előtte meg nem kísértett soha, s ha megkísértett volna, azt minden legkisebb kétségen kívül, mint hozzá nem tartozót, akkor is elutasította volna.

Ezek alapján megjegyezve azt, hogy egyeseknek a választmányon kívüli eljárása vagy cselekvényei, egy mint választó-jogosultaknak a választmányának soha sem tulajdonítható, ezenel határozottan és ünnepélyesen viszszaütasítjuk egy a hivatali befolyás, valamint bármely párt vagy magán-érdek általi vezettetés vádját s a tisztelet szerkesztőség, miután ama névtelen s a rossz akaratu gyanúsítás vádját eléggé magán bóró tudósításnak lapjában tért engedni szives volt, ezen kinyilatkoztatunk közlésére ünnepélyesen felkérjük.

Az alsó-fehérmegyei központi választmány megbízásából.

Gyarmati Samu,
P. Szathmári Károly,
dr. Donogány Jakab,
választmányi tagok.

Különfelek.

** Tegnapielőt szép közönség előtt került színre „Mirabeau ifjúkora” című hatásos színű színházunk alapítókéje növelésére. A francia színrodalomnak legújabbának színre került művekei között Langle és Deslandes urak jelen műve bátran a legjobbak közé sorolható. Mirabeau egyike a legbálsabb alakoknak, akár a dráma, akár a vigjáték terén, kivált, ha olyan ügyes toll használja fel, mint az említett szerzőké. A czimszerepet Kovács Gyula kitűnően adta, elannyira, hogy szívében nem láttuk játszani az egész saison alatt. Kiválóbb jeleneteiben a közönség valóságos viharos tapsokkal jutalmazta meg. Méltó társa volt Németi Irma, (Sophia), kinek főérdemei közé tartozik, hogy nem engedti magát túlságokba ragadtatni, hanem átgondolt nyugodtsággal kezeli szerepét, melyet szorgalommal tanulmányoz, kivált, ha olyan hálás, mint ez estvéli. Öltözte csinos, és helyes, a mit együtt vajmi ritkán lehet látni! P. Szabó Pepi asszony (Camilla) egy látszólag egész buzgalmaival egyeztetett hálátlan szerepét kiemelni, Follinszú asszonnyal együtt, kinek toilletje, mint mindig, úgy ezúttal is a legszebb, legelegánsabb. E tekintetben, mint igazgatók, olyan szép példával jár elől valahányszor színpadra lép, hogy óhajtanók, vajha minden tag győzőné követni a jó, és szép példát. Végül nem tehetjük, hogy föl ne tegyük azon kérdést: lehetlenség-e vagy egy olyan előadást is látni, hogy legalább az első rangú tagok a szó szoros értelmében pontosan betanulják szerepüket?

Ez uttal — nem akarjuk megnevezni — a legszebb, leghatásosabb monológait csak recitálni volt kénytelen a sugó után, még pedig oly szaggatottan, hogy minden pillanatban féltettük, nehogy csőtörtőket találjon mondani füle, s készen legyen a scandalum azonnal. A készületlen föllépés okvetlenül a legnagyobb tiszteletlenség a közönséggel szemben! Az új diszletek pompásak.

© Alsó-Fehérmegyéből három tekintélyes választmányi tag aláírásával egy nyilatkozatot küldtünk lapunk mai számában. Ebből láthatólag az ottani újabb-választás körüli intézkedések és előkészületek egészen törvényszerű s kifogáson felül álló befolyás alatt tétetvén, a dolog oly színben állítatik fel, mely után remélhetjük, hogy mindenki meg lesz nyugtatva. Ezért feltéjogositva éreztük magunkat a pro et contra beérkezett további közleményeket, melyek csak a sajnosan kifejlődött véleménykülönbségek és surlódások fokozására szolgálhatnak, egyszerűen félretenni, s egy localis érdek kérdésként nem csinálni világtörténelmi fontosságú dolgot. Csapán megyei aljegyző Aranyi B. urnak tartjuk meg ildomusnak azon elégtételt szolgáltatni, hogy hosszú és a vitát csak elcseserítő modorban írt leveléből fölvegyük annak kinyilatkoztatását, hogy Baecilla ur tudósítását eleől fogva végig a tények és események ferde leírásának tekinti s mutatja be; hivatali befolyásával nem élt vissza se ő, se senki, nem is ily állásra hivatkozva, hanem mint a közp. választmány kiküldött tagja, s jogosult választó vett részt; H. iránt több elismeréssel stb. van, hogysem igaz lehetne, hogy a szászokat ellene B. ur tudósítása értelmében kívánta volna hangolni, sőt ellenkezőleg mindössze annyit mondott: „nehezen lenne (szász szavazat) remélhető, miután H. legelősebb cikkeket írt a szász burocracia (nem pedig nemzet) ellen; a szász papok is azt mondják: nem ismerik s nevét nem tudják kimondani; egyébiránt maga is megsajnája, hogy e név, a nélkül, hogy az illető hibás lenne, így meghurcoltatik. Az alvinczi szavazók is 48-an s Takács tiszteletes ur is B. jelölt mellett voltak stb. Ezek után A. ur, ki maga visszakérte kéziratát, ha személye vagy az ügy érdekében hasznosnak látja, cselekedjék saját belátása szerint. Részünkről oly illetékes egyének nyilatkozata után, minők Gyarmati S., P. Szathmári K. és Dr. Donogány urak, e kellemetlen ügyet befejezettnek tekintjük, s hiszszük, hogy minden méltányos ember annak tekintendi.

© Gróf Teleki Miksa ur ömla szép szellemének ismét egy fényes jelét adta. Szerkesztőségünkhez 500 forintot küldött be a mezősegi inségesek fölsegelésére kegyes adomány gyanánt. Az emberbaráti érzés ily nemes nyilatkozata iránt lehetetlen tiszteletünket s azon reményünket nem fejezni ki, hogy e nemes példa nemes követőkre találand mindazoknál, kiket az ég jobb sorssal, s habár csak egy odaáldozható fillérrel is ajándékozott meg. E szerint a múlt számunkban jelentett 5 fnt adománnyal együtt szerkesztőségünknek összesen 505 fnt van e szent célra letéve, s mi azt nem mulasztjuk el mielőbb illetékes helyre eljuttatni.

© Mihály Gégely ur, a balázsfalvi papnővel igazgatója, szerkesztőségünkhez beküldött nyilatkozatában kijelenti, hogy azon tudósítás, mintha az a-fehérmegyei választás alkalmával Balázsfalváról clericusok jelentek volna meg, az utczán zsukátát táncoltak, s a magyarok és szászok ellen illetlenül s fenyegetőleg léptek volna fel, alaptalan, mert egy clericus se jelent meg az illető választásnál, mely czáfolatot ezenel közreadunk, s örömmel vesszük azon felvilágosítást, hogy a román papnővendékek valódi hivatásuk körében tartatnak a t. igazgató ur által.

© Alsó-Fehérmegyéből azon örvendetes tudósítást vetjük, miszerint a román értelmiség elhatározta volna, hogy az új választásnál Axentie többé semmi esetre nem lépteti fel. Kétségkívül csak tiszteletreméltó indokok lehetnek azok, melyek a román értelmiséget egy ily eléggé nem méltányolható határozatra bírták, mely — ha valósul — a politikai érettség s komolyabb társadalmi érzék jele, mit mindenki szívesen fog üdvözölni. A román értelmiség bizonyára nem oly szegény, hogy más illetékesebb, kifogáson felül álló egyént ne választ-hasson köréből, valahányszor arról van szó, hogy valakit s önmagát is megtisztelje, és mi valóban a román értelmiség iránt tartozó tiszteletnél fogva is csak önzéstelen örömet ünnepelnénk, ha e hír valósulna.

Politikai hírek

Austria. Bécs, márt. 16. A „Gen. Corr.” szerint: az államministerium, az igazságügy-ministeriummal egyetértőleg, Csehország azon járásában, melyekben közeliből kihágások fordultak elő, táviratilag a rögtön-bírósg kihirdetését rendel el; a helytartósági elnökséget egyuttal felbatalmazá, miszerint a rögtön-bírósgot azon járásokra is kiterjeszthesse, melyek kihágások által fenyegetve vannak.

Angolország. London, márt. 15. Washingtonból jelentik: A képviselőház egy nyilatkozatot bocsátott ki, melyben kijelenti, hogy a francziáknak további alkalmazását Mexicóban a kifutásra vonatkozó ígéret megszegésének tekinti. Garison az elnöknek vád alá helyezésére vonatkozó indítványt nyújtott be. A képviselőház hadügyi bi-

zottsága indítványozza, hogy a lázadásban részt vett déli államok területén a militia oszlatassék föl.

Németország. Berlin, márt. 16. A hadi készületek nagy mérvben folytattatnak. Diplomatai körökben beszélük, hogy néhány nap előtt lord Loftus angol követ Bismark urral egy jegyzéket küldt, mely igen komolyan inti a porosz kormányt, hogy a közte és Austria közt fenforgó differenciákat ne vigye végletekig. Azonban ezen angol okmány hatástalan maradt.

Hamburg, márt. 16. Schleswigből jóforrás után azt hallani, hogy el van határozva a Schleswigben eszközöndő ujonczozás, s a közelebbi napokban ki fog bocsátatni az ide vonatkozó rendelet. Manteuffel a királytól visszahívását kéri. A berlini mozgósítási hírek a terménypiacson szilárd hangulatot okoznak; a zab keresett tárgy, nyeresékedésre.

Törökország. A „Köln. Ztg.” írja: „Oroszország egész a krími háborúig mindentör a Duna-fejedelemségek természetesen protectorának tartotta magát. A párisi congressus Európa kezébe tette le ezen pártfogóságot. Európa most is újra tanácsot tart Párisban a felett, hogy mi történjék jövőre a román tartományokkal. Már az 1855-ki, Bécsben tartott conferentia Franciaország külön emlékiratban, mint legezelszerű kombinációt, azt ajánlotta, hogy Moldova és Oláhországot egy fejedelemséggé kell összeolvasztani külországai uralkodó alatt. A párisi congressuson ismételte ezen javaslatot, de nem vihette keresztül, noha kezdetben Austria és Anglia indítványának pártolására hajlandóknak mutatkoztak. Az okmány 22 dik cikkelyében Moldova és Oláhországgal még mint külön országokkal foglalkozik. Az 1858 diki conferentia is fölirta a különbséget, noha az előtanácskozásokat tartó bizottságnak kénytelen volt elismerni, hogy a román lakosság maga is kívánja az uniót. És tette is bizonyítja a nép ezen kívánságát az által, hogy hospodáruktól mind a két országban ugyanaz az ember választotta meg: Kuza lett megválasztva Moldovában s Oláhországban is. Mind a védhatalmak, mind a Porta megerősítették e választást, de azt kívánták, hogy a kettős fejedelem külön kormányok által igazgassa a két országot. Már 1860-diki octoberben egy emlékiratban előterjeszté Kuza a Portának, hogy milyen felettébb káros mind a két országra nézve a külön kormányzat, s hogy mennyire sürgetőleg szükséges az 1858. aug. 19-diki conventio ide vonatkozó határozatainak észszerű változásokat tenni. Erre következett azon nagy ur fermán, a mely „Kuza uralkodása idejére” megengedte az uniót s világosan kinyilatkoztatta, miszerint Kuza lelépése után ismét törvényes és jogos leendő a két ország különválása. Francia, Angol, Orosz, Porosz, Olaszország bizonyították azon fermán átvételét, de fontartották maguknak világosan, az utolsó pontra vonatkozólag, hogy előfordulandó esetben európai conferentiában fognak a fejedelemségek sorsa felett határozni. Ez a dolog mostani állása. A Porta a párisi szerződéshez köti magát, s követeli, hogy annak határozatai szorosan megtartassanak, és érvényesítenessenek. Anglia és Austria egyelőre jóformán szintén ezt akarhatják. Oroszország időt kíván nyerni „a meggyondolásra”, s ez oknálfogva már javaslatba is hozta, hogy ideiglenesen kaimakamot kel Bukurestbe küldeni. Ezen méltóságra Stirbey hget ajánlja, míg a Porta egyik hivatalnokát, Djemil pasát óhajja Bukurestben a biztosító hatalommal felruházva látni, Austria pedig mindakettőnél örömeoseb óhajtaná Bibesco hget biztossá. Franciaország azt mondja ugyan, neki teljességgel nincsen trónjelöltje kiszemelve; pedig megbízható párisi tudósítások szerint van egy választottja, egy fiatal férfi, a ki — ha csakugyan nem lehetne külföldi hget kapni Románia trónjára — Kuza helyébe szeretne juttatni. Ezen fiatal férfi nem más, mint a 28 éves Bibesco Miklós herceg, a ki 9 év óta lakik Párisban, a közoktatásügyi minister Duruy feltűgyelete alatt a st.-Louis collegében és a politechnikai tanodában képezetett, s most Randon tábornagy személyes táborkarában ordonnanz-tiszt, a külszolgálatban. Ezen fiatal emberre figyelmeztették a császárt Duruy és Randon, kik az ifjú Bibesco iránt igen jó indulattal viseltetnek, s a conferentiák folyama alatt bizonyosan szóba fog a fiatal herceg neve hozatni. Hesseni Sándor herceg jelöltetése, melyről táviratilag volt említés, csak olyan Bukurestben telekezett ködfátyolkép, a mely szintoly gyorsan el fog enyészni, mint a flandriai gróf álmoképe. Bár mennyire tagadják, mégis való, hogy Oroszország és Austria csapatokat vonnak össze a romániai mozgalom figyelésére.”

Konstantinápoly, márt. 15. Abdi basa, a második hadtest parancsnoka, két zászlóaljjal Sumlára indult.

É.-Amerika. New-York, márt. 3. A washingtoni feniek conventje azon követeléssel lépett fel, hogy Irland ismertetessék el hadviselőfének. A „Newyork Times” szerint a kabinet támogatja az elnök politikáját.

Újabb Hamburg, márt. 17. Austria a nem-német hatalmakhoz egy jegyzéket intézett, melyben tiltakozik az annexio s az erőszakos rendszabályok ellen, egyuttal Poroszországot teszi felelőssé azért, ha Austria jogainak megsértése miatt kénytelen volna fegyverhez nyulni.

A „Gazeta Narodova” volhiniai levelezője megmarad azon állítása mellett, hogy két hadtömeget vonnak össze azon tartományban, melyek a galicziai határ hosszabbán fognak elhelyeztetni. Az oroszok azt beszélük — levelező szerint, — hogy Gácsországba kell menniök, az osztrák császár szent személye felett örködni, magyar királylyá megkoronáztatása alatt.

Hamburg, márt. 18. Most érkezett tudósítások jelentik, hogy a poroszok a hadi utakat (hol?) katonailag megszállották és a kieli kikötőben terjedelmes előkészületeket tesznek.

T. és felelős szerkesztő DOZSA DANIEL.

Nyiltér *).

1860. április 16-án kelt levele által gr. Kálnoki Pál ur egy requiem rendezésre K. Várhelyre meghívott, hol Thuri Gergely ur engemet megsejtett. De e sértés azon hó 28-án Székely Gergely, Pap Lajos — most pesti képviselő — Gyárfás György, és Csoma Károly urak előtt maga rendén elnyesztették.

Feltettem, hogy ez ügy, mely lovagias fogalom szerint meghalva, s eltemetve is levén, senki által sem fog feleleveníteni; s legkevésbé éppen T. ur által. Csálódottam, mint alább kitérünk.

Folyó évi január 27-ki bizottmányi gyűlésben szótartás közben, — mint másoktól hallottam — T. ur sokaknak hallottára, és botránkoztatására azt kiáltotta: mondják meg Szentiványi Györgynek, hogy holnap reggel 8 órakor piztollyal egymásra lövünk. Ha ki nem jő, gazember. E botránkos, és sértő szavakat T. ur talán azért mondotta — más okot nem gondolhatok, noha ez sem ok — mivel őt, mint a szavazatszedő bizottmányhoz nem tartozott egyént, maga rendén eltávolítani akartam, hogy a szótartásra nyomást ne gyakorolhasson. Később megtudtam azt is, hogy Vajna Dénes, és

*) Az e téren megjelenő cikkekért egyáltalán semmi felelősséget nem vállal a szerkesztőség. Szék.

ifj. Gidófalvi János urak voltak kihívásra megbízva.

Több napi hasztalan várakozás után a pletykákaként is véget vetendő: f. hó 11-én Lőrincz József, Ujvárosi Ferenc és Lisznyai Barabás József urakat egy nyiltlevéllel T. urhoz küldöttem fenebbi szavaiért magyarázatot kérendő. Miből szerény nevetem, és ezélmot megértette, egyszerre ösztön-szerűleg trahant sua fata nolentem — magát eltorlaszolta következő felelete által: Én Sz. G. el sem levelezésben, sem baráti viszonyban nem vagyok; s midőn e levelet visszaütöttem, önök előtt is nyíltan kimondom, mit 1860-ban egy requiem alkalmával K. Várhelytől Sz. G. ről, — hogy ő gazember — mondtam, s most is e szavam mellett maradok. S ezzel ez ügy bevégezve van.

Egy közmondás azt tartja: kinek milyen kalapja van, olyannal köszön; milyen fegyvere, olyan-nal vív.

E lép kiegészítéséhez tartozik T. urnak azon ténye is, mely szerint a január 27-ki bizottmányi gyűlésben estvéli 9 órakor — jegyzőkönyv olvasás alatt — a zsoldszalt közepén, mint valami nyugágyon elnyulva bevett. Hihetőleg a napi munka fáradságait ott kipihenni nemcsak jónak, de illőnek is találta. Quanto magis admirari, si sum viduisti.

Tudtam, hogy T. ur saját gyengéit hamar, és könnyen feleli, s az erkölcsi, társadalmi és politikai életben is magának nem egyszer a lehetőnél is többet megengedett. De azt csak be kell vallanom, hogy a január 27., és február 11-ki ténye, és sorai által nemcsak föltevésemet, de önmagát is felülmutatta; s az illetlenség, és lovagialanság ne-továbbját is meghaladta.

A nyílt levelemre várt magyarázatra kiszabott idő lejárván, azt hiszem, a t. olvasó közönség a felhozott tényeket, és szavakat összefüggésükben

megfontolván indokoltan találandja e lépésemet, melyszerint ez ügyet az országos közvéleményhez felebbzettem. Azt is hiszem, hogy mindenki, — ki nek az illem, lovagiaság és becsülettel jőzön fo-galma van — jogosnak, és igazoltnak találja elha-tározásomat, mely szerint a T. ur által elkövetett sértésekért elégtételt az illető törvényszéknél ke-resek.

Szentivány február 26-án 1866.

Szentiványi György s. k.

Kolozsvári naptár a jövő hétre.

M á r t i u s	Nap kél	delel	nyugszik	Hold kél	delel	nyugszik
25 V.	G. 5. Gy. oltó B. A.	56. 55p.	126. 6p. 8m.	64 18p.	112. 42p. e.	86 3p. e.
26 H.	Emmanuel (Mauó)	5 53	12 5 49	6 19	1 45 e.	8 53 e.
27 K.	Rupert	5 51	12 5 31	6 20	2 48 e.	9 40 e.
28 Sz.	Gusztáv, Malkus	5 50	12 5 12	6 22	3 52 e.	10 26 e.
29 Cs.	N. Csütört.	5 48	12 4 54	6 23	4 54 e.	11 10 e.
30 P.	N. Pént. Grido	5 46	12 4 35	6 24	5 54 e.	11 54 e.
31 Sz.	N. Szom., Benjám.	5 44	12 4 17	6 26	6 54 e.	12 37 e.

31-én 6 ó. 7 p. r. — Merkúr. esti csill. a nyug. láthatárnál. — Márs hajn. csill. r. 5 ó. tájban kél. Jupiter hajn. cs. 3 ó. után kél r. — Sat. e. 9 ó. után kél, r. 2 ó. delel. — Naphossza: 12 ó. 32 p. k. sz.

HIVATALOS.

Szám. 682. 1866.

Hirdetmény.

Nagy-nyulási birtokos id. gróf Teleki Domokos ur ő melősağa kéése követ-kezésében a N.-nyulási kormsárlási jog arányosítás feletti tárgyalás idejé ápril 7-én d. e. 10 órára lévén azon helységben kitűzve, arra az érdekelt felek személyesen, vagy törvényes felhatalmazottjaik által megjelenni e hirdetmény útján is idéztetnek. Kolozsmegyei tisztségűöl.

Kolozsvárt, mártius 7-én, 1866.

NEM HIVATALOS.

(113) Alóhírtak mely tisztelettel tudatjuk a n. é. közönséggel, miszerint a ko-lozsvári piacon több éveken át fennállt, Bogdán czég alatt ismert csipke, női pipere és fehernemű-kereskedést átvettük. s azt egészen újonnan elláttuk mindenféle e szakba vágó bel- és külföldi cikkekkel.

Különösen ajánljuk a n. é. közönség becses figyelmébe dúsan ellátott s legújabb divatu tavaszi női felöltöny és beduin (6 fittól 40 fittig), leg-jobb minőségű lábbeli, valamint női és férfi kesztyű raktárunkat, to-vábbá fekete selyem palást és zuáv, csipke és krepon kendő, női zuáving, kalap, magyar fejkötő, tavaszi és ántuka napernyő, női és férfi nyakkendő, válfűző és fionm parfümeria nagy választékát. Midőn számos látogatásért esztünk, egyszermind minden igyekeztünk oda fog irányulni, miszerint a n. é. közönség becses pártfogását és bizalmát a lehető legutányosabb áraink, valamint pontos és kész szolgáltatunk által magunknak kiérdemelhessük.

Valamint helybéli, egy vidéki megrendeléseket ellátallunk s azt gyorsan és pontosan teljesítendjük.

Maradván mely tisztelettel

CSIKY és LUKÁTS.

Raktárunk: Főter 7-ik szám, b. Szentkereszt-ház.

Fontos szülekre nézve.

A gyermekeknek görvöltől okszerű mentésítésére jobiszemű meggyőződés folytán ajánlom az általam feltalált

„Gilisza csokoládé”

három havonként, még a giliszta jelenlétére vonatkozó gyantá távollétében is beadni. — Hogy különösen miért? ezt gyögyölem és könyvecském 59 értékes bizonyítványokra hivatkozva köllőleg megmagyarázza.

Egy szelet ára 20 kr. nálam Tokajban 6 darab 1 frt. Kaphatók Erdélyországban: Kolozsvárt, Schütz Károly. Abrudbányán: Remetey gyógyszer. és Tabakovits Sándor. Broos: (Szászváros) Weimann J. Brassóban: Jekelius és Fabik gyógyszer. Boitán: Bárdosy György. Déván: Weiss Adolf. Déván: Krémer Sámuel. Érsebet-városon: Szenkovits Z. és L. Fogarason: Danffy gyógyszer. és Masztig. Gyergyó-Szentmiklóson: Száva gyógyszer. Kovácsán: Binder gyógyszer. Kézdi-Vásárhelytől: Kovács gyógyszer. K-Fejérvárt: Mihelyes, Rieker, és Fischer gyógyszer. Maros-Vásárhelytől: mind három gyógyszerészénél. Medgyesen: Vándor Ferencz. Sz.-Udvarhelytől: Betzási Manó. Szilágy Somlyón: Végh Mihály, Ruszka és társa. Szébenben: Zöhner. Misselbacher és fia. Seps-Sz.-Györgyön: Vitályos Béla. Tasnádon: Szongot Jakab. Vajda-Hunyadon: Acker gyógyszer. Zilahon: Imzon Lajos és Bikfalvi István. Nagy-Selyken: Szeenci gyógyszer. Tordán: Tanflier és Rigó uraknál.

KRÖCZER AGOSTON s. k. gyógyszerész Tokajban.

Szüloket érdeklő bizonylat.

Péder, 1866. január 27-én.

Tekintetes gyógyszerész Úr!

Öröm s kegyed iránti háláérzelmek közt írom e sorokat, tanúságot teendő ke-gyed előtt, azon jótétemény nagyságáról, melylyel a szenvedő, nem csak gyermek, de az élet déleiben lévő emberiség is megajándékozta, hivatása szerinti gyógyítomán-ya-terén történt buvárlatai által feltalált giliszta csokoládéjával. Egy rám s családomra nézve fontos eredmény fölemlítésével bizonyítandom a mondatokat, melyet a kegyed által feltalált Giliszta Csokoládé idézett elő, csak ezeltől három napokkal, hogy ha lennének még kétkedő fejűek, kik a kegyed által feltalált giliszta Csokoládé hasz-nalhatóságának, minden várakozásunknak megfelelő idővs sikerére nézve kétkedőleg ráznák fejüket, ennek elolvasása által is győztesen meg elfogultságuk felől.

Az eset im! e következő: Nőm már leánykorában is, huzamos ideig tartó, ko-ronként ugyan szűnő, de minden reopathicus szerek használatát mellőlt is, erős rohá-mokban meg-megújuló gyomorgörös, szűrő fájdalmakat szenvedett, melynek kíséreté-ben főszédülés, haspuffadás, élmélygés s emésztetlenség, továbbá sápadtság és ugy-látszó aszkorság voltak jelen, a betegség gyógyíthatatlannak mondatott, különben or-vosi értelmiségek által is. Nőmmé levén, egykori leány gyomorgörösei, fájdalmai is-mét megújultak, s eu olvasmányaimban többek közt, a kegyed által feltalált giliszta Csokoládé ajánló iratot t. Ocsvári Ede Úrtól szintén olvasám, ekkor történt első megrendeléseim is egyenesen kegyedűl Tokajból, mely midőn megérkezett, azonnal adtam beőle nőmmek estére egy szeletet és rég-cre ismét egygyet, s imé 5 hüvelyk-nyi hosszúságu két jó vastag giliszta takarodott el tőle s fájdalma azonnal megszűnt. Most azonban három évvel az előbbi eset után fájdalma a gyomorom ismét előtűnt s majd nem egy hétig szenvedett, többféle házi theák, gyomortisztítók használata sem eny-bitette fájdalmát, midtán ezeknek semmi sikere nem volt, a kezem alatt lévő még három szelet giliszta Csokoládéból este egygyet, reggel egygyet ismét beadtam neki, újra ama fenebbiekhez hasonló két giliszta takarodott el tőle, s fájdalma legottan meg-szűnt, s most jó egészségben van. Nem különben két gyermekemre tett hatását a gi-liszta Csokoládé megirt mód szerinti használatának köszönhetem. Múltó elismerésemet nyilvánítom Isten és világ előtt kegyed iránt, egyszermind hálás köszönetemet magam s családom tagjai részéről, azon ohajtásom mellett, vajha ne lennének szenvedők, kik annak használatától visszarettennek, akkor bizonyára sok fájdalmaktól fogának meg-menekedni. Jelenben azért újolgat kérem kegyedet 4 oszt. fiért küldeni részemre gi-liszta Csokoládéjából, Seps-i útpostán hova hamarabb. Isten áldását kívánva és kérvé kegyedre, egyszermind, hogy Isten tartsa meg életét a szenvedő emberiség hasznára még sokáig. — Maradok kegyednek igaz tisztelője

Boytár Sámuel, péderi ref. lelkész.

(6) Ezen gyógyszer tiszta kellemes alában az orvosi kéres két

EISENHALTIGES CHINA-SYRUP
VON GRIMAULT & CO.
APOTHEKER, PARIS

leghatalmas edző lényegét tartalmazza, ugymint: a vasat, mint vértünk al-batrészét és a chinát, mint az edzőszerek legerősebbjét. Eleinte a nevezett készítményben a törekedett egyesítés nem vala véghezvihető, azonban nagy-sokára mégis sikerült; és Párisban bírtelem ismeretessé lett, úgy, hogy a leg-nevezetesebb orvosok, mint Arnal, Royer, Trousseau, Velpeau naponkint rendelnek china-szörpöt, mint legathatatos orvosságot a vérvetés ellen s mind azon esetekben, hol a testben az erők ismét helyreállítandók és oly be-tegeknek, kiknél a halaványaság; kápadtság, gyomor- és emésztésbajok, rend-telen havi tisztulás, görvölés bántalmak stb. mutatkoznak.

A china-szörp az étvágyat előmozdítja, az emésztést gyámolítja, a test szerkezetét általában erősíti, és mint cselekvő, és kemmi esetben sem támadó gyógyszer még a lábbadozóknál is ajánlandó.

Továbbá ezen készítmény még vastartalmu chinabor alakban is létezik.

Raktár: van Ausztia minden nevezetes gyógytárában.

(12) 22/3 1866. (4-*)

Valódi MOLL SEIDLITZ-PORA

mely a párisi műkiállításán arany-érmét nyert.

Középpont raktára a „Golyához” címzett gyógyszerár Bécshen, és egye-dül az alább megnevezett raktárakban kapható.

Figyelemztetés. Múltan tapasztaltam, hogy az ugynevezett Seidlitz-por használati utmutatásokkal árrulatik, melyek szóról szóra az enyim szerint utánozva, a közönség csalódására, még saját név-aláírásomat is viselik. s ily módon azok külsőjeiről itélve saját gyártmányaimmal könnyen felcserélhetők lé-vén, bátor vagyok azért ezen hamisítások ellenébe óvá-sul mindenkit azon meggyőzéssel figyelmeztetni, mi-szerint az ilyen mű szereknek megkülönböztetése végett, minden általam készített skatulya Seidlitz-por saját óvó bélyegemmel vanellátva, s minden egyes por-adagot magába foglaló fehér papíron ezen esmertetőjege „Moll Seidlitz-pora” (Moll's Seid-litz-Pulver) víznyomáson látható.

Ára egy bépecsételt eredeti skatulyának 1 ft 25 kr. oszt. ért.

Használati hasítással minden nyelven.

E porok számtalan, rendkívüli esetben bebizonyult gyógyhatásuknál fogva minden eddigelő ismert házi gyógyszernek közt bizonyára a legelső helyre méltandók. A csá-zári nagy birodalom minden részéből hozzánk beküldött több ezernyi halálirat részletes biz nyítványul szolgál, hogy azok rögzött dugulás, emésztetlenség és gyomorégés, to-vábbá görösök, vesebetegség, idegbaj, szivdobogás, ideges fűfajás, vértörölés, kösz-vényszerű tagfájdalom, s vegül hysteria, hypochondria, tartós hanyasi inger stb. esetei-ben a legjobb eredményt használtattak, s a legartamosb győgyeredményt vitvák ki Ezen, már nagy csomagban nőtt levelezés számtalan bizonyítványait tartalmazza azon sze-nvedőknek, a kik gyakran, midtán az allopathiai és vizgyógymódot hasztalan használták ezen egyszerű házi szerhez folyamodtak és egesséüket egyszerre és állandóan vissza-nyerték. Ezen elismerési iratokban a nép majd minden osztálya u. m. tanítók, kereskedők, kézművesek, műészek, mezeti gazdák, tanárok, hivatalnokok, katonák, sőt gyógyszeré-szek és orvosok is, valamint több oly mindkét nemből való egyének képviselve, a kik-nél azelőtt a leghíresebb győgyfórrások a legkisebb könnyebbülést se idézték elő és a kik csupán a valódi Seidlitz Porok rendszeres használata által lettek tökéletesen egészségesek

Valódi minőségben kapható csupán csak

Kolozsvárt: RITTER Tr. özvegye gyógyszer. Továbbá Besztencén: Szongot György. Brassóban: Jekelius F. Fogarás: J. B. Gschader. M.-Vásár-helytől: Bucher M. és Burdats A. N.-Bányán: Haracek. Nagy-Károlyban: Schöberl. Nagy-Szebenben: Müller gyógyszerész N. Váradon: Jánky Antal. Se-gesvárt: Misselbacher. Szász-Régen: Wachner & Schinker. Szászsebesen: Binder F. gyógyszer. Szent-Ágoston: Knall K. gyógyszerész. Szerdahelytől: Schimert F. gyógyszerész. Zalahán: Mégay G. A. gyógyszer. Zilahon: Har-math S. F.

A fennebbi cézegeknél létezik még ezeken kívül a

norvégiai „Bergen” városból való

valódi

DORSCH-MÁJHALZSIROLAJ

raktára is.

Ára egy nagyobb üvegnek 1 frt. 80 kr. egy kisebbnek 1 frt. o. é. Az üvegek el vannak látva védmárkával és kimerítő használati utasítással. Ez az egyetlen faj, mely minden töltés előtt vegytanilag megvizsgáltatik és cin-kupakkal elzárt üvegekben küldetik el. — Ezen legtisztább és legathályosb májhalzsir-faj a dorschhalaknak leggondosabb elgyógyítása és kivilágosítása által van megnyerve, és egyáltalán semmi vegytani kezelés alá nem vonatott, hanem a bepecsételt üvegekben lévő folyadék egészen épen és azon állapotban van, miként az közvetlenül a természet által nyújtatott. — E valódi Dorsch-májhalzsirolaj Európának minden orvosi tekintélye által mint legjelesebb gyógyszer a mell- és tüdőbajokban, scrophulus és rachitis, kösz-vény és csúsz. tüdő borkiütés, szemgyulladás, ideg- és több más bajokban legsikeresebben alkalmaztatik.

MOLL A. gyógyszerész Bécshen, „zum Storch”, Tuchlauben.

(108) (3-3)

Bérbe adandó szállás.

Muzen-utczában 350 sz. alatt, az emeletben 4 szoba, konyha, kamara, istálló, pincze, Sz. György naptól kezd-ve kádo.

(118) (1-3)

Alsó-Járában b. Kemény Ödönél egy hiba és jegy nélküli, 15 markos, három éves, piros pej

menő eladó.

apja Scipio, anyja Fáni. Utolsó posta Alsó-Jára.

(119) (1-3)

Eladó jószág.

Nemes Dobokamegyében M. Köb-lőson az országúthoz 1/4 órai tavolságra Vajda Agnes Miske Istvánné urasszony-nak 390 hold 298 □ öl területű birtoka, örök áron eladó. Ebből:

Szántó 145 hold 1068 □ öl
Kaszáló 65 hold 1085 □ öl
Legelő 3 hold 995 □ öl
Erdő 168 hold 730 □ öl I. II. osztály

Termékten 6 hold 1220 □ öl, hozzá tartozó kényelmes lakházzal, min-denemti gazdasági épületekkel, két nagy gyümölcsös kertekkel, napszám haszonbért fizető taxalistákkal és arányosított követ-keztetési kormsárlási joggal egyetembe. Értekezni lehet — a tulajdonosnéval M. Köb-lőson, bérmentett levélben pedig az alpréti posta útján.

(84) 22/3 (4-*)

Gyomorgörös és emésztési gyengeségben szenvedőknek.

A dr. DÖCK-fele orvoslás utasi-tását e lapok kiadó hivatala in-gyen küldi meg az ezt kívánóknak.

(111) (2-3)

Eladó ó borok.

A nagyenyedi h. h. főtanoda nagy-enyedi pinczejében több száz vederre menő Rizling, több legjelesebb fajú muskotály, Trámini, Furmint, külön szűrt, szintén er-dejli vegyes fajakból szűrt jeles eladó ó borok, a lehető legutányosabb áron talál-hatók.

Melyek felett a vásárolni kívánó e-gygyezkedhetik, oskolai gondnok Foszto Ferenc czél, helyben Nagy-Enyeden.

(116) (2-3)

Közép-Szolnok vármegyében, Sz.-Cseh és Sütelmed közelében, Szamos-Ujlak és Kelente helységében, létező 263 hold és 364 □ öl férőjű, részint szántó, kaszálók, igen nevezetes birtomrő szőlő helyekből, erdőkből és részint legelőkből álló földbirtok örök-áron szabad kézből eladó. A venni kívánók értekezhetnek és az alkut is elpróbalhat-ják Sz. Ujlakon helyt: tekintetes **Rác Máttyás** urral, vagy a tulajdonossal **Biro Lászlóval** Győr-Vásárhelytől.

(112) (3-3)

Haszonbéri hirdetmény.

Magyar-Bükény helységében Torda-vármegye felső kerületében Szász-Régentől másfél óra járásnyira van egy birtok, a mely áll 16 hold szántóföld, 3 hold és 1118 □ öl kaszáló, és 280 □ öl szőlő, 3 hold és 1360 □ öl erdő; egy igen szép gyümölcsös a mely mind fiatal gyümölcsfákból áll, 484 □ öl termésten föld, a melynek csakis a nem műveltetés volt az oka; van egy jó karban álló ház, a mely áll 4 lak-szobából, egy konyha, egy éléskamara mel-lék épülettel, a legszebb helyett a falu kö-zepében, három vagy hat évkere haszon-bérbe kiadó 1866-dia év Szent-György nap-tól kezdve. Ugyanott a legjobb féle fajta-ból való juhok és szarvas-marhák illendő becsárban megvásárolhatók, továbbá min-den házi butorok, konyhai és gazdasági eszközök akár örökáron, akár haszonbérbe átvehetők. Értekezhetni lehet felőle Wein-mann Jánosnál Kolozsvárt nagy-piac 2 dik ház szám, alatt akár Szász-Régenben ifj. Kaiser Sámuel urral a hol is a föltételek megtekinthetők.

Kolozsvárt, 14-ik mártius 1866.